

Hartelijke groeten uit Lochem (16)

CeesJan Frank

Historische Ansichtkaarten zijn bijzondere tijdsdocumentjes. Naast de fotografische afbeeldingen van al lang verdwenen gebouwen of stads- en dorpsgezichten gunnen ze ons soms ook een blik in kleine familiegebeurtenissen en getuigen ze van de levendige contacten per post, in de tijd dat de moderne media nog niet bestonden.

Een voorbeeld is deze Ansichtkaart van het Lochemse stadhuis, die in 1901 vanuit Verwolde verstuurd werd naar Parijs. Verwolde, het familiehuis van het adellijke geslacht Van der Borch van Verwolde, was net als andere kastelen in onze streek het centrum van samenkomst van de familie, hun vele adellijke verwanten, vrienden en bekenden uit alle windstreken.

Jacoba Francina van der Borch van Verwolde

Het kaartje is op Verwolde geschreven door Jacoba, op 17 oktober 1901. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het om Jacoba Francina van der Borch van Verwolde. Zij was in 1879 geboren als dochter van Allard Philip Reinier Carel Baron van der Borch van Verwolde (1842-1919) en Paulina Adriana Jacoba Barones van Zuylen Nijvelt (1846-1926). Jacoba was de oudere zuster van Françoise van der Borch van Verwolde (1887-1975), de latere mevrouw F.W.M. Bongers-Barones van der Borch van Verwolde, van wie de herinneringen aan Verwolde in 2006 zijn verschenen in het prachtige boekje *Herinneringen aan Verwolde en zijn bewoners in de tijd van mijn jeugd*. Het gezin van baron Allard was in 1890 in het familiehuis getrokken, dat zijn functie van centrale ontmoetingsplek voor de grote familie en zomerverblijf voor talloze gasten bleef vervullen.

Jacoba was in 1901 een jonge vrouw van 22. Zij zou in 1906 vanuit Verwolde in het huwelijk treden met Samuel Crommelin (1877-1949), een bekend commissionair in effecten en vermogensbeheerder uit Haarlem. Een prachtige huwelijksfoto, gemaakt op het bordes van Verwolde, is afgebeeld in het zojuist genoemde boek.

Connecties

De vooraanstaande adellijke families hadden vele binnen- én buitenlandse connecties en er werd over en weer heel wat af gelogeed. Er waren familiebanden door het hele land, zonen deden overal contacten op in hun militaire of diplomatieke loopbanen en de dochters maakten vriendinnen tijdens kostschoolverblijven in Frankrijk en Engeland. Zo verbleef Jacoba's moeder, Pauline van Zuylen van Nijvelt, toen haar vader gezant in Parijs werd, langere tijd aan het hof van Napoleon III. Ook in later jaren kwam ze vaak in Parijs en "ging daar uit in de groote wereld", zoals haar dochter Françoise het formuleerde.

Over de correspondentie op Verwolde schreef Françoise dat die in grote hoeveelheden de wereld in ging. “De post die dagelijks kwam, later toen Laren een hulppostkantoor kreeg zelfs 2x daags, was altijd weer een evenement! We hadden immers geen telefoon. Mijn Ouders corresponderden geregeld met hun broers en zusters, wij met vriendinnen en mijn Vader kreeg natuurlijk veel zakenbrieven. –Aan tafel werd een en ander uit de brieven die men ontving verteld. Er werd ook wel eens iets uit voorgelezen. Maar men was héél discreet met brieven. Wel gold, dat men briefkaarten lezen mocht”, aldus Françoise in haar *Herinneringen*.

Ansichtkaart “Zijgevel en Achterzijde van het Stadhuis de Lochem.” (sic), uitgave B.G. Lovink, Fa. J. H. Scheen. Op 17 oktober 1901 verstuurd door “Jacoba” vanaf Verwolde, Laren, naar Mademoiselle Georgette Mallet, 3 Boulevard de la Tour Maubourg in Parijs. Tekst: “*Ma chère Georgette. Merci mil fois de cetttes cartes; tu es bien gentille de ne pas m’ avoir oublié (onleesbaar). Veux-tu remercier ta chère mère pour ta charmante lettre? Je t’embrasse affectueusement, Jacoba, Verwolde, Laren 17/10/1901.*”

(Mijn lieve Georgette. Duizend maal dank voor je kaarten; heel aardig van je, dat je me niet vergeten bent. Wil je je lieve moeder bedanken voor haar leuke brief? Ik omhels je heel hartelijk, Jacoba, Verwolde, Laren 17/10/1901).

Speciaal voor haar Franse vriendin heeft Jacoba het onderschrift van de foto verduidelijkt door er “Hôtel de Ville” aan toe te voegen.

Familie Mallet

Wellicht dateerde uit de Parijse jaren van moeder Pauline wel de connectie met de zeer welgestelde bankiersfamilie Mallet, die blijkens de briefkaart van Jacoba in 1901 woonde aan de Boulevard de la Tour Maubourg in het sjieke 7de arrondissement in Parijs, een brede boulevard met imposante hoge herenhuizen. Nr. 3, waar de familie Mallet woonde, staat er nog steeds. In Bièvres, niet ver van Versailles, had de familie veel bezittingen, zoals het Chateau du Montéclin, dat vermoedelijk vooral als zomerverblijf dienst deed en op de ansichtkaart als doorstuuradres staat vermeld. De familie was kennelijk nog niet in de stad teruggekeerd voor het winterseizoen. Mallet bezat ook het Chateau du Bois-du-Rocher, eveneens bij Bièvres. De “Mademoiselle Georgette Mallet”, aan wie de post gericht is, was vermoedelijk Georgette Mathilde Lucie Mallet, die in 1889 in Parijs ter wereld kwam als dochter van Emile George Mallet (1854-1935) en Marie Hartung (1858-1952). Georgette overleed in 1947.

Bronnen:

F.W.M. Bongers-barones van der Borch van Verwolde, *Herinneringen aan Verwolde en zijn bewoners in de tijd van mijn jeugd*, uitgave van de Stichting Nederlandse Buitenplaatsen en Historische Landschappen, in samenwerking met Canaletto/Repro-Holland, Alphen aan den Rijn 2006.

Website: www.genealogieonline.nl.